

Elke eerste zondag van de maand gaat deze Nieuwsbrief naar een groot aantal griffiers, adjunct-griffiers en andere medewerkers in en om raadsgriffies.

Doelstelling is om "iets juridisch" dat mij afgelopen maand het meest is opgevallen met de lezers te delen, en er waar mogelijk leermomenten uit te halen.

Dit alles om zoveel mogelijk gemeenteraden support te bieden bij het juridisch optimaliseren van hun besluitvormingsprocessen en andere werkzaamheden.

**Thema** voor deze Nieuwsbrief is: de vergoedingen voor het raads- en commissielid

### **Hoofdfunctie - nevenfunctie**

Het raadslidmaatschap is gezien vanuit de Gemeentewet een hoofdfunctie. Alle andere activiteiten van betrokkene worden gezien als "nevenfuncties". Althans dat vindt artikel 12 Gemeentewet.

Jammer alleen dat die hoofdfunctie zo weinig geld oplevert. Het raadslid zal er dus gewoon een goed betaalde nevenfunctie op na moeten houden.

### **Wettelijk kader vergoeding raadslid**

De verdiensten van het raadslid (genaamd: vergoeding voor de werkzaamheden) hebben een wettelijk kader. Dat begint bij artikel 95 Gemeentewet.

Daarin wordt bepaald dat de vergoeding voor raadslid bij verordening (door diezelfde raad) wordt vastgesteld: de Verordening rechtspositie raadsleden.

Het staat de raad daarbij niet vrij om naar eigen inzicht bedragen in die verordening op te nemen.

Nee, de raad zit vast aan de bedragen die het Rechtspositiebesluit raads- en commissieleden noemt.

Dit is een Algemene Maatregel van Bestuur, die zijn grondslag heeft in artikel 95 lid 4 Gemeentewet.

Het bedrag van de vergoeding is gerelateerd aan de klasse waarin de gemeente hoort, gelet op het aantal inwoners.

De raad heeft wel de ruimte om in zijn verordening te bepalen dat minimaal 80% van het bedrag van de vergoeding als "vast bedrag" wordt uitbetaald, en maximaal 20% wordt uitbetaald naar rato van het aantal gehouden vergaderingen.

Dit laatste wordt wel eens uitgelegd in die zin dat maximaal 20% wordt uitbetaald naar rato van het aantal bijgewoonde vergaderingen. Ten onrechte: het aantal gehouden vergaderingen is bepalend. Er is dus (nog steeds) geen enkele wettelijke grondslag om de zogeheten "spookraadsleden" in hun portemonnee te treffen. Toch gebeurt dit hier en daar. Ten onrechte!

### **Begin en voortzetting van de aanspraak op vergoeding; enkele bijzonderheden**

Bedenk wel, dat de aanspraak op vergoeding pas ontstaat nadat het raadslid is beëdigd. Dat is niet in alle gevallen de datum waarop betrokkene tot de raad is toegelaten.

Bedenk ook, dat een raadslid dat tijdelijk ontslag heeft wegens ziekte of zwangerschap gewoon recht heeft op doorbetaling van de vergoeding voor zijn werkzaamheden. De onkostenvergoeding wordt gedurende die 16 weken gehalveerd.

### **(On)kostenvergoedingen**

Naast aanspraak op vergoeding voor de werkzaamheden heeft het raadslid aanspraak op vergoeding van bepaalde onkosten (zogeheten "bijzondere kosten") die de vervulling van het raadslidmaatschap met zich meebrengen. Deze staan gespecificeerd in de artikelen 7a tot en met 13a van het Rechtspositiebesluit.

Ook is er een vaste onkostenvergoeding, die voor elk raadslid gelijk is: € 170,17 per maand.

### **Commissieleden en hun vergoeding**

De niet-raadsleden die in het commissiewerk meedoen (beter bekend onder de o zo fraaie aanduidingen als: duoraadsleden, burgerraadsleden, opvolgend raadsleden, vervangend raadsleden, fractievertegenwoordigers, enz. enz.) zijn geen raadslid en hebben dus andere aanspraken.

Artikel 96 Gemeentewet is hiervoor de bevoegdheidsgrondslag, uitgewerkt in artikel 14 van het Rechtspositiebesluit.

Voor deze categorie niet-gekozenen is het eigenlijk vrij simpel: zij ontvangen per door hen bijgewoonde vergadering van de commissie waarvan zij lid zijn een vergoeding. Deze is gerelateerd aan de gemeentegrootte.

Dat is te lezen in artikel 14 lid 1 van het Rechtspositiebesluit.

Daarnaast is voor hen in artikel 14 lid 2 van het Rechtspositiebesluit een aantal secundaire voorzieningen voor raadsleden van overeenkomstige toepassing verklaard.

Het is dus niet vereist dat zij (door de raad) zijn benoemd in een commissie. Voldoende is dat zij lid zijn van een commissie.

### **Hoezo: vergoeding per bijgewoonde vergadering? Een duoraadslid doet toch mee met het raadswerk?**

En daar wringt de schoen: niet-raadsleden hebben een rol en functie in een door de raad zelf gecreëerd “voorportaal van de besluitvormende raad”. In de regel in de beeldvormende fase, maar niet zelden ook in de meningsvormende fase.

Daar kent men geen commissievergadering meer, maar bijeenkomsten van de Raadstafel, of een Politieke Markt dan wel Sessies.

Feitelijk levert deze categorie participanten (nogmaals: zij zijn niet gekozen en hebben dus geen mandaat van de kiezer!) een steeds grotere bijdrage aan de totstandkoming van raadsbesluiten. Dat dit op gespannen voet staat met “Het huis van Thorbecke” is evident. Maar dat terzijde.

De inzet van niet-raadsleden is op zichzelf fantastisch te noemen, maar dat betekent niet dat zij qua bezoldiging met raadsleden (nagenoeg) gelijk worden gesteld.

Het wettelijk kader (artikelen 96 Gemeentewet en 14 Rechtspositiebesluit) is bepalend, dwingend en begrenzend: er wordt betaald per bijgewoonde commissievergadering. That's it!

### **Op zoek naar ruimte: is die er?**

Dit zo zijnde, is in menig gemeente het hoofd gebroken over de vraag: hoe gaan wij onze niet-raadsleden belonen naar inzet en betrokkenheid? Er zijn gemeenten waar een vast bedrag per jaar of per maand wordt betaald. Niet zelden het maximum van de fiscaal niet-belaste vrijwilligersvergoeding.

In andere gemeenten worden niet-raadsleden door de fractie betaald. Om dat mogelijk te maken, wordt het bedrag van de fractievergoeding substantieel verhoogd. Dat dit oneigenlijk is, en strijd oplevert met inhoud, strekking en geest van artikel 33 lid 2 Gemeentewet neemt men in die gemeenten (onbewust?) voor lief. Hier is de fractievergoeding niet voor bedoeld en ook niet voor in het leven geroepen.

### **Artikel 99 Gemeentewet is “the limit”**

Dat er geen enkele ruimte is om onder de dwingende werking van artikel 14 Rechtspositiebesluit uit te komen is te lezen in artikel 99 Gemeentewet: *“Buiten hetgeen hun bij of krachtens de wet is toegekend, ontvangen de leden van de raad, van een door de raad, het college of de burgemeester ingestelde commissie als zodanig geen andere vergoedingen en tegemoetkomingen ten laste van de gemeente.”*

Duidelijk, nietwaar?!

**Resumerend:** niet-raadsleden mogen uitsluitend de vergoeding ontvangen die de wetgever voor hen bedacht heeft, en die te lezen is in Tabel IV, behorend bij artikel 14 lid 1 Rechtspositiebesluit. Elke andere wijze van vergoeding is in strijd met de Gemeentewet, en is niet aan de burger uit te leggen. Waarvan akte!